

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 27

(Prot. Nr. 10, 3. §)

2008. gada 5. martā

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 380/08/05/5

Par SIA „Fortum Latvija” un SIA „Jelgavas koģenerācija”
apvienošanos

Konkurences padome 07.02.2008. saņēma SIA „Fortum Latvija” pilnvaroto pārstāvju ziņojumu (turpmāk – Ziņojums) par SIA „Fortum Latvija” un SIA „Jelgavas koģenerācija” dalībnieku noslēgto „Jelgavas koģenerācija” 100% kapitāla daļu pirkuma darījumu. Ziņojums bija noformēts atbilstoši Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi Nr.897) prasībām, tādēļ pilnīga un Noteikumu Nr.897 prasībām atbilstoša Ziņojuma saņemšanas datums saskaņā ar Konkurences likuma 16. panta pirmo daļu ir 07.02.2008.

SIA „Fortum Latvija” ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 40003180066, juridiskā adrese – Rīgas rajons, Mārupes pagasts, Lidosta „Rīga”.

SIA „Jelgavas koģenerācija” ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 50003549231, juridiskā adrese – Ganību dambis 24a, Rīgā.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA „Fortum Latvija” vienīgais dalībnieks ir Nīderlandē reģistrēta kompānija Fortum Holding B.V. SIA „Fortum Latvija” saistītais uzņēmums ir Fortum grupas uzņēmuma Fortum Power and Heat Oy filiāle Latvijā, kuras darbības veids ir inženiertehniskās konsultācijas Latvijas komercsabiedrībām. SIA „Fortum Latvija” pašreizējie un ieplānotie darbības veidi ir elektroenerģijas ražošana un sadale un gāzes ražošana, gāzveida kurināmā sadale pa gāzes vadiem. SIA „Fortum Latvija” ir Olaines pilsētas, Olaines pagasta, Mārupes pagasta un Salaspils novada sabiedrisko pakalpojumu regulatora izsniegtas licences Nr. M 3.3 1.2.4/31 siltumenerģijas ražošanai, pārvadei un sadalei un Nr. M 3.3 3/32 siltumenerģijas realizācijai Mārupes pagasta teritorijā.

2. SIA „Jelgavas koģenerācija” dalībnieki līdz 08.02.2008. bija SIA „Jaunā fabrika” ar 75% kapitāla daļu un divas fiziskas personas ar attiecīgi 10% un 15% kapitāla daļu. SIA „Jelgavas koģenerācija” pieder 100% kapitāla daļu SIA „Komunikāciju vadība”, kuras darbības veidi ir siltumapgāde un siltumtīkli. SIA „Jelgavas koģenerācija” pašreizējie un ieplānotie darbības veidi ir elektroenerģijas, gāzes, tvaika un karstā ūdens apgāde un elektroenerģijas ražošana un sadale. SIA „Jelgavas koģenerācija” ir Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izsniegta licence Nr.E21017/11019/1 siltumenerģijas un elektroenerģijas vienlaicīgai ražošanai koģenerācijas stacijās Jelgavā: Aviācijas ielā 47 un Ganību ielā 71, kā arī Jelgavas reģionālā sabiedrisko pakalpojumu regulatora izsniegta licence Nr.S1 – 003/1 siltumenerģijas ražošanai un licence Nr.S2 – 003/1 siltumenerģijas pārvadei un sadalei Jelgavas pilsētā.

3. Konkurences likuma 15. panta otrās daļas 2. punkts nosaka, ka tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16. pantu, ja apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus. Saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu „tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad (...) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (...) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku (...)”. Tādējādi SIA „Jelgavas koģenerācija” kapitāla daļu iegūšana uzskatāma par apvienošanos saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu, SIA „Fortum Latvija” iegūstot izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku. Kā norādīts Ziņojumā, SIA „Jelgavas Koģenerācija” tirgus daļa Jelgavas pilsētas siltumapgādes tirgū pārsniedz 40%, kas atbilstot Konkurences likuma 15. panta otrās daļas 2. punktā minētajam nosacījumam. Tādēļ SIA „Fortum Latvija” un SIA „Jelgavas koģenerācija” paredzētā apvienošanās ir darījums, par kuru jāiesniedz ziņojums Konkurences padomei.

4. Apvienošanās saskaņā ar 07.02.2008. noslēgto pirkuma līgumu paredzēta, SIA „Fortum Latvija” iegādājoties no dalībniekiem – fiziskajām personām – to īpašumā esošos 25% SIA „Jelgavas koģenerācija” kapitāla daļu, kā arī atlikušos 75% kapitāla daļu, kuras abas fiziskās personas pirms tam nopērk no SIA „Jaunā fabrika”. Tādējādi SIA „Fortum Latvija” kļūst par SIA „Jelgavas koģenerācija” 100% kapitāla daļu īpašnieci. Pirkuma līguma 5.1.3. punkts paredz, ka SIA „Fortum Latvija” pienākums samaksāt visu pirkuma summu stājas spēkā pēc vairāku nosacījumu izpildes, t.sk., pēc Konkurences padomes atļaujas saņemšanas veikt darījumu.

5. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA „Jelgavas Koģenerācija” un SIA „Fortum Latvija” esošie un plānotie darbības veidi ir siltumapgāde. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta 3. punktu minētās komercsabiedrības uzskatāmas par licencētiem komersantiem, kas nodarbojas ar energoapgādi. Energoapgādes komersanti ir regulējamie komersanti, kuri saskaņā ar licencē noteiktajām prasībām nodrošina esošo un potenciālo enerģijas lietotāju drošu, pastāvīgu un stabilu apgādi ar elektroenerģiju, siltumenerģiju, gāzi vai cita veida enerģiju un kurināmo ekonomiski pamatoti pieprasītajā daudzumā un kvalitātē atbilstoši vides aizsardzības nosacījumiem (Enerģētikas likuma 5.pants). Energoapgāde ir „enerģētikas jomā veicama komercdarbība, kurai ir nepieciešama licence un kura ietver (..) siltumenerģijas ražošanu, (..) siltumenerģijas (..) pārvadi, sadali vai tirdzniecību” (Enerģētikas likuma 1.panta 2. punkts). Licenci energoapgādes komersantiem izsniedz regulators saskaņā ar likumu „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (Enerģētikas likuma 7.panta pirmā daļa). „Energoapgādes komersantam izsniegtajā licencē norāda: 1) veicamās energoapgādes veidu un tā nodrošināšanai nepieciešamās prasības; 2) licences darbības zonu kā ģeogrāfisku teritoriju; 3) licences termiņu (..) (Enerģētikas likuma 8.panta 1.,2.,3.punkts). Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 11., 12. un 14. punktā noteikto enerģijas pārvade, enerģijas sadale un enerģijas ražošana katra uzskatāma par atsevišķu energoapgādes veidu, kuram nepieciešama licence. Par licences darbības zonu saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta 18. punktu uzskata licencē noteikto teritoriju, kurā ir tiesīgs darboties konkrētais energoapgādes komersants un enerģijas lietotājs.

6. Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1. panta 4. punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1. panta 5. punktam konkrētās preces tirgus – noteiktās preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Ziņojumā, norādot uz Eiropas Komisijas iepriekšējo praksi, ir identificēts viens konkrētās preces tirgus, kurā SIA „Jelgavas Koģenerācija” un SIA „Fortum Latvija” veic komercdarbību – centrālāpkures piegādes tirgus. Lietā Nr.COMP/M.2701 – Vatenfall/BEWAG (7. punkts) norādīti vairāki konkrētās

preces tirgi, t.sk., siltuma piegādes tirgus (*supply of district heat*) rajonam (teritorijai). Lai gan saskaņā ar Enerģētikas likumā noteikto enerģijas pārvade, enerģijas sadale un enerģijas (arī siltumenerģijas) ražošana katra atsevišķi uzskatāma par licencējamu energoapgādes veidu (uz to norāda arī lietā esošās energoapgādes komersantiem izsniegto licenču kopijas), un tādējādi arī katrs no šiem veidiem būtu uzskatāms par atsevišķu konkrētās preces tirgu, ņemot vērā iepriekš minētajās SIA „Jelgavas Koģenerācija” un SIA „Fortum Latvija” izsniegtajās licencēs minētās licences darbības zonas, Konkurences padome, izskatot šo Ziņojumu par apvienošanu, nenodala atsevišķi siltumenerģijas ražošanas, siltumenerģijas pārvades un siltumenerģijas sadales tirgu konkrētajās ģeogrāfiskajās teritorijās, vienlaikus konstatējot, ka citās lietās konkrētās preces tirgus var tikt definēti arī savādāk.

Konkurences likuma 1. panta 3. punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. Šajā lietā definējami divi konkrētie ģeogrāfiskie tirgi - Jelgavas pilsētas ģeogrāfiskā teritorija un Mārupes pagasta teritorija.

Saskaņā ar iepriekš minēto, šīs lietas ietvaros būtu definējami šādi konkrētie tirgi:

1) siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus Jelgavas pilsētas teritorijā. Jelgavas reģionālais sabiedrisko pakalpojumu regulators licenci Nr.S1 – 006 siltumenerģijas ražošanai Jelgavas pilsētas ģeogrāfiskajā teritorijā ir izsniedzis arī a/s „Jelgavas cukurfabrika” (licences darbības laiks līdz 31.10.2008.). Tādējādi siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Jelgavas pilsētā Ziņojuma izvērtēšanas laikā spēkā esošās licences siltumenerģijas ražošanai un/vai piegādei ir SIA „Jelgavas Koģenerācija” un a/s „Jelgavas cukurfabrika”;

2) siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus Mārupes pagasta teritorijā, konkrēti – Starptautiskās lidostas „Rīga” teritorijā, kurā SIA „Fortum Latvija” ir vienīgā siltuma piegādātāja. Mārupes pagasta teritorijā darbojas vēl divas siltumenerģijas ražošanas un piegādes komercsabiedrības.

Konkurences padome secina, ka apvienošanās dalībnieki darbojas dažādos konkrētajos tirgos. SIA „Jelgavas koģenerācija” darbojas siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Jelgavas pilsētas teritorijā, bet SIA „Fortum Latvija” darbojas siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Mārupes pagasta teritorijā.

7. Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās rezultātā SIA „Fortum Latvija” būs iespēja paplašināt pakalpojumu sniegšanu Latvijā, t.i., Jelgavas pilsētā. Darījuma rezultātā radīsies iespēja integrēt SIA „Jelgavas koģenerācija” Fortum uzņēmumu grupā un tai palielināsies iespējas saņemt investīcijas attīstībai un sniegto centrālapkures pakalpojumu uzlabošanai. Centrālapkures pakalpojumu sniegšana pēc būtības ir sabiedriskais pakalpojums, kura tarifi tiek regulēti. Līdz ar to nepastāv iespēja, ka pēc apvienošanās patērētājiem varētu nepamatoti tikt

palielinātas šī pakalpojuma saņemšanas izmaksas. Savukārt sadarbība ar piegādātājiem tiks turpināta. Līdz ar to SIA „Fortum Latvija” uzskata, ka apvienošanās ir atbilstoša klientu, patērētāju un sabiedrības interesēm.

8. Konkurences likuma 16. panta trešā daļa nosaka, ka Konkurences padome ar lēmumu aizliedz apvienošanos, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. Izvērtējot situāciju pirms un pēc SIA „Fortum Latvija” darījuma noslēgšanas par SIA „Jelgavas koģenerācija” kapitāla daļu iegādi, Konkurences padome secina, ka SIA „Fortum Latvija”, iegādājoties 100% SIA „Jelgavas koģenerācija” kapitāla daļu, nemainīsies tirgus daļas konkrētajos tirgos, jo apvienošanās dalībnieki darbojas atsevišķos konkrētajos tirgos. Tādējādi šī darījuma rezultātā mainīsies viena tirgus dalībnieka kapitāla daļu īpašnieks, neietekmējot tirgus daļas konkrētajos tirgos, kā arī nesamazinot konkurenci.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta pirmās daļas 3. punktu un otrās daļas 2. punktu, 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, kas paredzēta, SIA „Fortum Latvija” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „Jelgavas koģenerācija”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme